

Ob rakvi pok. knezoškofa.

V ponedeljek dne 1. julija se je v kapeli na pokopališču v Mariboru odprl kameniti grob ter je vzprejel malo popoldne truplo Nj. ekscelencije mil. knezoškofa Jakoba Maksimilijana, naj si izpočije po trudu slabih čvetero tednov manj, kakor 74 let.

In prav: po trudu, kajti ranjci knezoškof niso si dali miru ves čas življenja in nemila smrt jim je, smemo reči, še le vzela delo iz rok. Bili so prišli iz birmovanja, ki so ga v dveh dekanijah, završki in velikonedeljski, še srečno končali, ter so hitro drugo jutro, na Veliko Križevno, že imeli v svoji stolni cerkvi slovesno sv. opravilo. Pri tem pa so čutili sploh veliko slabost in neznano bolečino na levi nogi. Sv. opravilo so končali in so še ves dan držali se po konci, a drugi dan, v petek dne 31. maja, morali so leči ter iskati pomoči zdravnika.

Zdravnik, dr. Maly, je k malu izpoznal, da se je lotil šen noge ter so se jim poltne cevice unele. Ozdravljenje te mučne bolezni je mogoče, toda dolgo časa je treba do tega. Knezoškof Jakob Maksimilijan brez dela, v postelji in to delj časa — ne, to nam, ki smo jih poznali, ni šlo nič vkup. Res so tudi v postelji vzprejemali obiskovanja ter so še reševali sami uradne vloge ali so vsaj razodeli, kako bi radi, da se rešijo. Zadnje dni pa že niso več mogli ter so le še v nedeljo dne 23. junija vzprejeli slovesno sv. zakramente za umirajoče, potem pa so blizu že sami sklenili vse skrbi za časno življenje.

Bila je podoba, da se niso nič več zavedali ali le za malo trenutij, kedar so bile bolečine kaj popustile. V petek, dne 28. julija pa so malo po 11ih dopoldne mirno v Gospodu zaspali. Ob pol 12ih nam je britko vest naznanil veliki zvon stolne cerkve in kdor ga je slišal, vzdihnil je z žalostjo: Blago srce knezoškofa je nehalo biti! Brzjav je na vse strani našega cesarstva nesel žalostno vest in k malu so tudi iz vseh strani prišli izrazi sožalja stolnemu kapitolu. Nj. veličanstvo svitli cesar je o vesti, da so knezoškof vboleli, ukazal, naj se mu pripošlje vsaki dan poročilo o bolezni, in ko je izvedel, da so knezoškof umrli, izporočil je blizu da prvi svoje sožalje preč. konzistoriju. Enako so storili kardinal Ganglbauer, kardinal grof Schönborn, nadškofje dr. Eder, dr. Zorn, dr. Stadler, škofje dr. Missia, dr. Zwerger, dr. Kahn, dr. Glavina, dr. Strossmayer, ces. namestnik baron Kübeck, baron Washington itd.

Mrtvaški oder so jim pripravili v veliki sobani kn. šk. poslopja, v tisti, ki leži pred kapelo. Lice se je bilo knezoškofu sicer precej izpremenilo, vendar pa se je na njem še brala tista miloba, ki je bila ranjcemu škofu lastna

skozi celo življenje. Vencev je viselo ob stenah, vseh je bilo 24, veliko: mestnega župana, barona Gudelna, kn. šk. dijaškega semenišča itd., na odru pa je bil baroninja Olge Hein, soproge Vikt. barona Hein, c. kr. namest. svetovalca in okr. glavarja v Mariboru.

Ljudstva je vse dni, kar so ležali na mrtvaškem odru, stalo veliko pred škofijo a va-njo ni smelo brez dovoljenja, marsikateri jih torej ni več videl, če ni imel dovolje časa in potrpljenja. Pogreb so potem nastavili na ponedeljek, dne 1. julija ob 9¹/₂ dopoldne. Da bi se obdržal red, zaprli so že rano vse ulice, ki peljajo k škofiji in naprej do pokopališča. Zato pa je bil tudi lep red skozi ves čas tako v cerkvi, kakor na ulicah. Krsto so blagoslovili Nj. ekscelencija knezo-nadškof v Solnemgradu, dr. Eder, v pričo pa so bili Nj. ekscelencija mil. knezoškof v Ljubljani, dr. Missia in knezoškof v Celovci, dr. Kahn, za tem opat v Št. Pavlu, dr. Duda, opat v Admontu, dr. Schenzel, kanonika dr. Hebenstreit in Griessel iz Gradca, prelat Schellander iz Celovca in vsi cerkveni dostojanstveniki naše škofije. V cerkvenem oblačilu je bilo pa 328 svetnih in redovnih duhovnikov, nekaj tudi iz sekovske in ljubljanske škofije. Redovnice: čč. šolske in usmiljene sestre iz Maribora, šolske sestre iz Št. Petra pri Mariboru, iz Celja, iz Repnja, Magdalena rice iz Studenice itd.

Izmed svetne gospode pa so bili v pričo iz Gradca c. kr. namestnik baron Kübeck in dež. glavar grof Wurmbbrand, knez Hugo Windischgrätz iz Konjice, c. kr. okr. glavar v Mariboru baron Hein, in drugi c. kr. uradi; mestni zastop Mariborski v polnem številu, deputacija mesta Celje itd.

V cerkev so nesli rakev mil. knezoškofa gg. bogoslovci in bila je k malu zatem pridiga — njo so imeli mil. knezoškof Celovski, dr. Kahn, v izbrani nemški besedi. Tako pridigo pa mora človek slišati, popisati je ne more. V njej so našli čednosti ranjcega škofa kratko, toda v besedah, ki so segle poslušalcem v srce. V njej so tudi naznanili, da so ranjci knez postavili za glavnega dediča kn. šk. dijaško semenišče ter so tako najbolje pokazali svojo ljubezen do vernikov svoje škofije, kajti iz dijaškega semenišča ima priti cvet prihodnjih dušnih pastirjev lavantinske škofije.

Po izborni pridigi Celovskega škofa služili so knezo nadškof dr. Eder sveto mešo in za njo so bili mrtvaški obredi mil. škofov in stolnega dekana v Mariboru, mil. g. I. Orožna. Sprevod se je vršil pa potem iz stolne cerkve skozi šolsko in gosposko ulico čez veliki trg in koroško ulico na mestno pokopališče. Na to ni smel nihče vstopiti, kakor le ti, ki so bili v sprevodu. Knezo-nadškof so opravili na njem navadne molitve in gg. bogoslovci so zapeli dve

žalostinki, to pa tako lepo, da so ljudem, svetnim in duhovnim, igrale solze v očeh. Ljudstvo še se dolgo potem ni hotelo raziti.

Toliko za dnes, več prinese pa „Cerkv. priloga“. Nam ni za to, da hvalimo ranjcega knezoškofa in njim tudi ni treba naše hvale, toliko pa smemo reči, da enak spreved doživi le škof, tak, čegar življenje je bilo vse po volji božji. Ime knezoškofa ostane na veke v zlatih knjigah lavantinske škofije.

Gospodarske stvari.

O grozdnem kiseljaku.

Vsaka rastlina ima svojega sovražnika in čem več daje koristi, tem večje je število njenih škodljivcev. Tako je tudi pri trsu. Že smo našim bralcem več škodljivcev njegovih v teh listih pokazali in smo jim tudi povedali, kako jih človek, če je sploh mogoče, najbrž odpravi. Naj še jim povemo dnes o takem škodljivcu, o gosenici, ki se zavrta v jagodo, t. j. o grozdnem kiseljaku.

Ako se je ta živalica vlegla v jagodo, izjé jo do čista, da se usuši; ako pa je vreme mokro, gnije jagoda in se skisa. Da torej grozdje ne dozori, umeje se samo po sebi in vino, ki se dobi iz njega, je kislo, od tudi je tudi ime kiseljak. Zarod je le-ta gosenica metuljkov, ki letajo meseca avgusta ali že tudi v juliji. Le-ti legajo svoja jajčka na jagode in iz teh se izležejo v malih dneh gosenice ter se zavrtajo v jagode.

Kedar doteče živalicam življenje, spusté se iz jagod na tla. Tu se zabubijo in v tem stanu ostanejo do spomladi. V toplejih dnevih se potlej izvalijo in metulj kiseljak je gotov, zalega torej novih jajčec na grozdje. Kjer je teh že veliko, tam trpi vinograd veliko škodo, zato pa kaže, da se take jagode pobirajo iz grozdov, dokler so še gosenice v njih. Pozneje je že prepozno.

Če je človek tako obolelo jagodje zapazil, naj jemlje lepo po malem tako jagodje iz grozda ter ga vkonča. S tem reši si ostalo jagodje pa tudi odpravi nevarnost za prihodnje leto. Izgodi se večkrat, da hodi človek po vinogradu, naj ima v tem oči odprte ter dela, kakor smo mu svetovali. Bolne jagode mu ne bode težko najti in škode si tudi ne dela s tem, da odpravlja bolno jagodje. Škodljivka pa ne skisa samo jagode, v kateri živi, ampak gnjiloba se širi še na druge, da-si so sicer popolnem zdrave.

Na vsak način torej kaže pobirati bolno jagodje ter tako odpravljati še večjo škodo v tem in v prihodnjem letu.

Če vpiči bučela.

Kdor ima dela pri bučelah pa tudi drugim se lahko izgodi, da jih vpiči bučela, včasih celo

več. Od ene še sicer ni bolečina velika, toda sitno je, če oteče človeku lice ali vrat ali tudi roka. V tem pa si človek pomaga — z mlekom. Stori se to pa tako-le: Najprej se rana izmije z mlekom in želo se potegne potem lahko iz rane, ako se ni to storilo že koj, ko je vpičila bučela. Na to pa se namoči cunjica v mleko ter se z njo obveže rana.

Ako se pogleda potlej, kje čez dve uri, rana, ni več otoka, samo pik se še vidi, pa tudi ta ni več boleč. Kakor se torej vidi, to sredstvo ni težko in vendar reši človeka, če že ne toliko bolečine, vsaj sitnobe. Z oteklim licem ne hodi človek rad po svetu in z oteklo roko ni mu moč prijeti za delo.

Sejmovi. Dne 7. julija v Kapli. Dne 8. julija pri sv. Juriji na Pesnici, v Oplotnici, pri sv. Emi blizu Podčetrtna in v Pišecah, na Hajdinji in v Vojniku. Dne 10. julija v Imenem in dne 11. julija na Bregu v Ptui. Dne 12. julija na Planini, v Rogateci in v Šoštanji.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Slovenski pevci!) Dne 4. avgusta bode v Celji 5. občni zbor „Slovenskega pevskega društva“. Z zborovanjem je združen običanji veliki pevski zbor. V teku petih let, odkar deluje „Slov. pev. društvo“, dospelo je ono na eno prvih mest v vrstah narodnih društev, med pevskega društva pa je prvo na Štajarskem. Pridobilo pa si je tudi zvanaj Štajarskega med slovenskim občinstvom častno ime in mnogo priznanja svojega uspešnega delovanja. Pevski zbori Slov. pev. društva so postali edina narodna slavnost na Štajarskem. To se je bilo pokazalo na vseh dosedanjih pevskega zbora. Mi Štajarci se ne moremo ponášati s tolikimi narodnimi slavnostmi in vesellicami, kakor naši sosedi Kranjci, ker nam manjka ne toliko potrebnih moči, kakor pa dobre in resne volje. Ali enkrat v letu je mogoče tudi nam, ako združimo svoje moči in se vsak poprime resno odločenega dela, prirediti slavnost, katera bode v ponos ne samo naši ožji domovini, ampak celemu slovenskemu narodu. Ta priložnost dana nam je zopet letos ob priliki zborovanja Slov. pev. društva. Odbor odločil je za letošnje zborovanje jako ugoden kraj. Celje je sredina slovenskega Štajarja, pa tudi našim sosedom Kranjcem in bratom Hrvatoma ni od rok. Prepričani smo toraj, da ne bode tukaj dne 4. avgusta zastopana samo slovenska inteligenca in kmetje spodnje-štajarski, osobito pa narodna Savinjska dolina, ampak da nas počastijo mnogobrojno tudi naši sosedi Kranjci in bratje Hrvati, kajti s tem se hočemo hvaležne skazati vsem za narodno probujenje neopešanim delavnim Celjskim Slovencem